

ЗАЈЕДНИЦА ИНСТИТУТА СРБИЈЕ
Змај Јовина 12, 11000 Београд
тел: 011 2623578
www.zis.ac.rs
e-mail: zis@vinca.rs

ASSOCIATION OF INSTITUTES OF SERBIA
Zmaj Jovina 12, 11000 Belgrade, Serbia
tel: +381 11 2623578
www.zis.ac.rs
e-mail: zis@vinca.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Министру просвете, науке и технолошког развоја, господину Младену Шарчевићу
БЕОГРАД

ул. Немањина бр. 11

Београд, 26.08.2016.

Ставови Заједнице института Србије о проблемима финансирања научноистраживачке делатности у Републици Србији и предлог решења

Постојећи систем финансирања (искључиво конкурсно финансирање рада и истраживача у институтима) у Републици Србији није у складу са праксом у развијеним земљама и ЕУ (у којима су режијски трошкови института и плате истраживача буџетски дефинисани и покривени). Заједница института Србије сматра да је основ за успостављање ове праксе увођење институционалног финансирања као првог услова за даљи развој науке. Институционално финансирање у Србији је могуће реално успоставити за око годину дана, уз јасну сагласност Владе и учешће свих релевантних министарстава. Стога, Заједница института Србије предлаже да се постојеће стање и финансирање науке одлукама Владе продужи и даље, све до успостављања новог система финансирања на коме би се рад започео одмах. За то постоје законски основи, односно није у супротности са важећим законима и постојећом праксом. Постојећи предлог пројектног финансирања и конкурса, који је изазвао велике тензије је далеко од реалног стања и не пружа никакву реформску основу. Зато сматрамо да **не треба** расписивати нови конкурс, већ да права реформа треба да почне од промене система финансирања науке и увођења институционалног финансирања, а да се заврши са новим конкурсом.

На горе наведено смо указивали годинама, али је наше мишљење или занемаривано или игнорисано. Стога смо и тражили састанак са Вама, да Вам предочимо наше мишљење о стању и предлоге решавања проблема у научном раду истраживача запослених и у државним и у приватним институтима, о којима је и Синдикат запослених у научноистраживачкој делатности Србије имао истоветан став. Даље, Стратегијом научног и технолошког развоја РС за период 2016-2020 речено је да је "... Кључни предуслов имплементационог процеса (је) успостављање функционалне сарадње између министарстава и других релевантних органа и институција, као и између јавног и приватног сектора." Тај предуслов је у досадашњем периоду изостајао, јер није постојала функционална сарадња између министарстава, посебно задуженог за науку, и института, иако смо у више наврата такву сарадњу очекивали и нудили испред Заједнице института Србије. Рад на припремама аката и правилника био је недовољно транспарентан, уз нове, непотребне и компликоване услове и мимо образовних и научних институција са којима би било нормално да се на реформи сарађује и заједнички ради.

С обзиром да је Стратегијом предвиђено да се Акциони план за спровођење стратегије донесе за 6 месеци од њеног усвајања (дакле 3.9.2016.), јасно смо изнели наша неслагања са назнакама плана и начином на који се истраживачима намеће (конкурс по сваку цену, па све потом), а за које смо сигурни да ће угрозити функционисање науке у Србији, њен положај у друштву и изазвати велико незадовољство научне заједнице у Србији.

О свему горе наведеном спремни смо да разговарамо и сарађујемо са Вама и са Владом Републике Србије. Осим указивања, нудимо и помоћ да заједнички радимо на успостављању ситета и нове, дугорочније научне политике у корист развоја науке и Републике Србије.

Од Вас, поштовани Министре, очекујемо подршку у следећем:

1. да се затечено стање и пројекти продуже до даљег, без расписивања новог конкурса, на затеченом садашњем нивоу финасирања,
2. да се одмах започне са припремним радњама за прелазак на комбиновано-институционално-пројектно финансирање истраживача у научним институтима, који према садашњој пракси немају ни радни однос на неодређено време. Комбиновано институционално-пројектно финансирање остваривало би се на два нивоа: кроз институционални модел на основу дугорочног програма рада Института, годишњег плана рада института и финансијског плана. Овим би се покрили трошкови инфраструктуре, зараде истраживача које би биле еквивалентне према звањима са зарадама у високом образовању и режијски трошкови института. Пројектни део финасирања реализовао би се кроз конкурс за пројекте у трајању од 1 до 4 године, за део средстава у буџету намењених науци на коме би институти конкурисали самостално према условима конкурса и равноправно са свим осталим истраживачима са приватних и државних универзитета.
3. да се после формирања Националног савета за науку и других радних тела припреме законски предлози и подзаконска акта које би регулисали научно-истраживачки рад у Србији усклађен са европским стандардима.

Због свега, сматрамо да, ако желимо достизање циља који је промена начина финансирања науке – пут не води преко новог конкурса за истраживачке пројекте који би био расписан са садашњим параметрима и у садашњим условима. Овим би се могли угрозити остали напори осавремењивања финансирања науке.

С поштовањем,

Д. Благојевић

Др Душко Благојевић, научни саветник
Председник Заједнице института Србије